

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Grundläggande utbildning i psykoterapi

Basic Psychotherapy

60.0 Högskolepoäng

60.0 ECTS credits

Kurskod:	SU7126
Gäller från:	VT 2014
Fastställd:	2010-02-10
Ändrad:	2013-12-04
Institution	Institutionen för socialt arbete
Ämne	Socialt arbete

Beslut

Fastställd av institutionsstyrelsen vid institutionen för socialt arbete - Socialhögskolan - vid Stockholms universitet.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Socionomexamen eller motsvarande. Svenska B eller motsvarande. Engelska A eller motsvarande. Minst 2 års yrkeserfarenhet av människovårdande arbete efter grundexamen. Under utbildningen ska deltagarna ha anställning vid eller uppdrag genom avtal med arbetsplats som bedriver psykoterapeutiskt arbete med individ och familj.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
0001	Psykodynamisk teori och metod, grunder	4.5
0002	Utvecklingspsykologi	4.5
0003	Diagnostik och behandling	4
0004	Psykodynamisk teori och metod, fördjupning	6.5
0005	Orientering i kognitiv teori och kognitiv beteendeterapi	6.5
0010	Handledning 1	2
0011	Handledning 2	2
0012	Handledning 3	2
0013	Handledning 4	2
0014	Systemteori, familjeterapi, teori och metod, grunder	13
0015	Systemteori, familjeterapi, teori och metod, fördjupning	5.5
0016	Den kliniska psykoterapis vetenskapsteori med uppsatsarbete	7.5

Kursens innehåll

Grundläggande psykoterapiutbildning på psykodynamisk och systemteoretisk grund med kognitiv orientering. Utbildningen är anpassad till socionomers yrkesområde.

Kursen ges på halvfart under fyra terminer och omfattar 9 teoretiska moment (240h), 4 tillämpningsmoment (120h) samt lärarlösa integrerande seminarier (60h).

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna

- integrera psykoterapeutisk teoretisk kunskap med klinisk tillämpning
- förstå innebörden av begreppet psykoterapeutisk allians och kunna etablera sådan med patienten i det psykoterapeutiska arbetet

- beskriva och förstå för den egna personens betydelse i psykoterapeutisk arbete
- beskriva och förstå ramfaktorers betydelse i psykoterapeutiskt arbete
- beskriva, analysera och kritiskt granska föreställningar och teoretiska perspektiv inom det psykoterapeutiska området
- omsätta ovanstående kunskaper i beskrivning och analys av två psykoterapeutiska processer
- i ett självständigt uppsatsarbete undersöka och analysera en forskningsfråga inom det psykoterapeutiska området
- diskutera forskningsfrågans betydelse för psykoterapeutiskt arbete

MOMENTENS INNEHÅLL OCH FÖRVÄNTADE STUDIERESULTAT

Psykodynamisk teori och metod, grunder, 4,5 hp.

Innehåll

Historik, centrala begrepp, ramar, begrepp, psykoterapeutiskt förhållningssätt, psykoterapeutisk allians.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- uppvisa kunskap om och förståelse av psykodynamiskt tänkesätt och metod
- kunna tillämpa psykodynamiskt tänkesätt och metod
- uppvisa kunskap om och förståelse av ramfaktorers betydelse i det psykoterapeutiska arbetet
- uppvisa kunskap om och förståelse av vad psykoterapeutiskt förhållningssätt och psykoterapeutisk allians innebär.

Utvecklingspsykologi, 4,5 hp.

Innehåll

Dynamisk utvecklingspsykologi, anknytningsteori, affektteori.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- uppvisa kunskap om och förståelse av utvecklingspsykologins betydelse för personligheten och dess relevans i psykoterapeutiskt arbete
- uppvisa kunskap om och förståelse av anknytningens betydelse i människors utveckling och i psykoterapeutiskt arbete
- uppvisa kunskap om och förståelse av affekternas betydelse i människors utveckling och i det psykoterapeutiska arbetet.

Diagnostik och behandling, 4 hp.

Innehåll

Psykodynamisk diagnostik, orientering i psykiatrisk diagnostik, psykos, personlighetsstörningar, etik.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- orientera sig om patienters psykiska problematik och därtill lämpligt behandlingssätt
- uppvisa kunskap om och förståelse av personlighetsstruktur och dess betydelse för psykoterapeutiskt arbete.

Psykodynamisk teori och metod, fördjupning, 6,5 hp.

Innehåll

Genus, sexualitet, kriser, sorg, depression, etnicitet, avslutningsprocesser.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- uppvisa kunskap om kriser, sorg och depression och förståelse av likheter och skillnader dem emellan samt dessas betydelse för psykoterapeutiskt arbete
- uppvisa kunskap om och förståelse av momentets övriga centrala områden och dessas betydelse för psykoterapeutiskt arbete.

Orientering i kognitiv teori och kognitiv beteendeterapi, 6,5 hp.

Innehåll

Introduktion av kognitiv teori, historik, centrala begrepp, ramar, psykoterapeutiskt förhållningssätt och psykoterapeutisk allians, kollaborativ empirism, conceptualisering, strukturerad utforskning och omformulering av antaganden, inlärningspsykologi och beteendeanalys, behandling av depression, ångest, social fobi och beroende.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- uppvisa förståelse för och kunna tillämpa ett kognitivt tankesätt
- uppvisa kunskap om och förståelse av momentets centrala teorier och metoder samt dessas betydelse för det psykoterapeutiska arbetet.

Systemteori, familjeterapi, teori och metod, grunder, 13 hp

Innehåll

Historik, centrala begrepp, ramar, psykoterapeutiskt förhållningssätt och psykoterapeutisk allians, kommunikationsteori, socialkonstruktionism, narrativa perspektiv, salutogent perspektiv.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- uppvisa förståelse för och kunna tillämpa ett systemteoretiskt tankesätt
- uppvisa kunskap om och förståelse av momentets centrala begrepp och dessas betydelse för det psykoterapeutiska arbetet.

Systemteori, familjeterapi, teori och metod, fördjupning, 5,5 hp.

Innehåll

Barn-, par-, familjeterapeutiska processer kring separation, livsomställningar, förlust och konflikt, etnicitet.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- uppvisa kunskap om och förståelse av momentens centrala teoretiska och metodologiska perspektiv och dessas betydelse för det psykoterapeutiska arbetet.

Den kliniska psykoterapins vetenskapsteori med uppsatsarbete, 7,5 hp.

Innehåll

Forsknings- och analysmetoder relevanta för psykoterapeutiskt arbete

Vetenskapsteoretiska överväganden och validitetsfrågor inom såväl forsknings- som psykoterapiområdet.

Teoriens betydelse i forskningsprocesser och kliniskt arbete.

Etiska frågor i forskning och kliniskt psykoterapeutiskt arbete.

Evidensbegreppet i psykoterapeutiskt arbete.

Planering och genomförande av ett självständigt uppsatsarbete.

Informationssökning.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången moment förväntas studenten kunna

- se paralleller mellan forsknings- och psykoterapiprocessen
- förstå och diskutera evidensfrågor med koppling till psykoterapi
- självständigt undersöka och analysera en forskningsfråga samt redovisa sin undersökning i en uppsats
- beakta forskningsetiska principer
- söka vetenskaplig litteratur, inklusive kritisk granskning av forskningsrapporter, inför det kommande uppsatsarbetet
- genomföra uppsatsen inom angiven tidsram
- förbereda och genomföra en opposition på en annan uppsats.

Handledning, 2+2 hp

Innehåll

Handledning i grupp på eget individualpsykoterapeutiskt arbete med psykodynamisk inriktning under två terminer.

Förväntade studieresultat

Efter genomgångna två moment förväntas studenten kunna

- integrera psykodynamisk teori och metod och kunna tillämpa det i sitt psykoteraeutiska arbete
- etablera en arbetsallians med handledaren
- förstå innebörden av begreppet psykoteraeutisk allians och kunna etablera sådan med sin patient
- visa kunskap om och förståelse av ramfaktorers betydelse i det psykoteraeutiska arbetet
- visa kunskap om och förståelse av den egna personens betydelse i den psykoteraeutiska processen, dvs. reflektera och undersöka hur det egna förhållningssättet och den egna personligheten påverkar den psykoteraeutiska processen
- arbeta utifrån en målsättning och vid behov kunna revidera denna under arbetets gång
- förstå betydelsen av separations- och avslutningsprocesser i psykoteraeutiskt arbete och kunna tillämpa detta i arbetet
- omsätta ovanstående kunskaper i en beskrivning och analys av den psykoteraeutiska processen.

Handledning, 2+2 hp

Innehåll

Handledning i grupp på eget par/familjeterapiarbete med systemisk inriktning under två terminer.

Förväntade studieresultat

Efter genomgångna två moment förväntas studenten kunna

- integrera systemteori och metod och kunna tillämpa det i sitt psykoteraeutiska arbete
- etablera en arbetsallians med handledaren
- förstå innebörden av begreppet psykoteraeutisk allians och kunna etablera sådan
- visa kunskap om och förståelse av ramfaktorers betydelse i det psykoteraeutiska arbetet
- uppvisa kunskap om och förståelse av den egna personens betydelse i den psykoteraeutiska processen. Dvs. att reflektera och undersöka hur det egna förhållningssättet och den egna personligheten påverkar den psykoteraeutiska processen
- visa kunskap och förståelse för samspelsprocesser i det familjeterapeutiska arbetet
- förstå betydelsen av separations- och avslutningsprocesser i psykoteraeutiskt arbete och kunna tillämpa detta i arbetet
- omsätta ovanstående kunskaper i en beskrivning och analys av den psykoteraeutiska processen.

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och tillämpningsövningar. Parallellt med kursens teoretiska moment ska studenten bedriva såväl individualpsykoterapi, med start under första momentet, som par/familjeterapi, med start under sjätte momentet, (sammanlagt minst 60h) samt ha handledning i grupp på detta arbete.

Kunskapskontroll och examination

Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala på kursens samtliga delmoment utom de fyra handledningsmomenten som har tvågradig betygsskala godkänd/underkänd.

A=Utmärkt

B=Mycket bra

C=Bra

D=Tillfredställande

E=Tillräckligt

Fx=Otillräckligt

F=Helt otillräckligt

Kursens betygskriterier och examinationsformer delas ut vid kursstart.

För godkänt krävs lägst betygsgraden E samt uppfyllande av övriga kurskrav.

Beträffande regler för examination och omexamination, fastställda av institutionsstyrelsen, se separat blad.

Studenten har rätt att begära omtentamen med annan examinator om han/hon har underkänts på samma kurs vid två tidigare tillfällen. Framställan härom ska göras skriftligt till studierektor inom ett år efter avslutad kurs.

Plagiering och andra försök till vilseledande (exempelvis självplagiering), vid examination eller annan bedömning av studiepresentation leder till anmälan för misstänkt fusk, vilket kan medföra disciplinära åtgärder.

Examinationsuppgifter med graderad bedömning:

- Individuella hemskrivningar på alla delmoment utom handledningsmomenten.

Övriga kurskrav:

- Seminarieuppgifter och muntliga redovisningar enligt lärares anvisningar.
- Deltagande i handledningsgrupp
- Godkänd skriftlig processbeskrivning av handledningsmomenten.

Grund för kursens betyg:

- Sammanvägning av resultaten på samtliga individuella hemskrivningar, och att
- Övriga kurskrav är uppfyllda

Konsekvenser av betyget Fx resp F:

- Fx ger möjlighet till komplettering enligt lärares anvisning till betyget E. Om komplettering ej godkänns blir betyget F.

Se i övrigt institutionens gemensamma regler och riktlinjer för examination och omexamination.

Begränsningar

I en examen får inte denna kurs överlappa kunskapsmässigt med andra delkurser/kurser med liknande innehåll.

Övrigt

Litteraturlistorna revideras inför varje termin och eventuella ändringar finns införda i kursplanen senast 31/12 respektive 30/6.

Kurslitteratur

Psykodynamiskt perspektiv:

Beck-Friis, J. (2009) Den nakna skammen. Stockholm: Natur och Kultur (166s)

Camitz, H. m.fl. (2004) Om projektiv identifikation: fem analytiker tillämpar begreppet utifrån olika perspektiv. 2 rev uppl.: Stockholm: Mareld: Svenska psykoanalytiska sällskapet (170s)

Cleve, E. (2002) En stor och en liten är borta, kristerapi med en tvåårig pojke. Stockholm: Wahlström & Widstrand (232s)

Freud, S. (2002). Sexualiteten / [Sigmund Freud] ; volymansvarig: Ludvig Igra ; [översättning: Ingrid Wikén Bonde, Christian Nilsson]. (2. utg.) Stockholm: Natur och kultur.

Grina, T. (1997) Det viktiga mötet, om borderline i psykosocialt arbete. Stockholm: Natur och Kultur, valda delar (140s)

Gullestad, S. & Killingmo, B. (2011) Undertexten, psykoanalytisk psykoterapi i praktiken. Stockholm: Liber.

Havnesköld, L., Risholm Mothander P. (2009) Utvecklingspsykologi. Dynamisk teori i nya perspektiv. Lund: Liber (400s)

Jansson, V., Sandin, G., Mesterton, A., Rönnås, P.A. & Barany, A.S. (2005) Sexualiteter. Svenska psykoanalytiska föreningens skriftserie, nr. 8.

McWilliams, N. (2011) Psychanalytic Diagnosis. New York : The Guilford Press.

Sigrell, B. (2000) Psykoanalytiskt orienterad psykoterapi. Stockholm: Natur och Kultur (255s)

Sverne, T., Sylvander, I., m.fl. (2007) Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter. Lund: Studentlitteratur.

Wennerberg, T. (2010) Vi är våra relationer. Stockholm: Natur & kultur.

Tillkommer artiklar som förmedlas av läraren.

Kognitivt perspektiv:

Kennerly, H. (2011) Introduktion to cognitive behavior therapy. London: Sage Publication LTD

Kåver, A. (2006) KBT i utveckling. Stockholm: Natur och Kultur (339s)

Leahy, R.L., (2010) Bli av med dina rädslor och fobier. Stockholm: Natur & kultur.

Ramnerö, J. & Törneke, N. (2006) Beteendets ABC: en introduktion till behavioristisk psykoterapi. Lund: Studentlitteratur (235s)

Tillkommer artiklar ca 50 sidor.

Systemteoretiskt perspektiv, familjeterapi, teori och metod, grunder

Andersen, T. (2003) Reflekterande processer. Samtal och samtal om samtalen. Stockholm: Mareld

Berg, I.K. & de Jong, P. (2011) Att bygga lösningar : en lösningsfokuserad samtalsmodell. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur

Hårtveit, H. & Jensen, P. (2005) Familjen plus en. En resa genom familjeterapins praktik och idéer. Stockholm: Mareld (delar av)

Klefbeck, J. & Ogden, T. (2003) Barn och nätverk. Malmö: Liber

Lundby, G. (2002) Livsberättelser och terapi: om nyskrivning av historier och ett narrativt arbetssätt. Stockholm: Natur och Kultur

Lundsby, M. m.fl. (2010) Familjeterapins grunder : ett interaktionistiskt perspektiv, baserat på system-, process- och kommunikationsteori. Stockholm: Natur & kultur (delar av 428 s).

Mattsson, T. (2010) Intersektionalitet i socialt arbete : teori, reflektion och praxis. Malmö: Gleerup

Morgan, A. (2004) Vad är narrativ terapi? Stockholm: Mareld

Ringborg, M. (2009) Förändrande familjesamtal. En handbok för familjelotsar. Stockholm: Mareld

Wrangsjö, B. (2009) Familjens livscykel. Om stabilitet och förändring i ett flergenerationsperspektiv. Stockholm: Mareld

Tillkommer artiklar ca 150 sidor.

Systemteoretiskt perspektiv, familjeterapi, teori och metod, fördjupning

Gottman, J. (2008) Sju gyllene regler för en lycklig kärleksrelation. Stockholm: Natur och Kultur

Hughes, D. (2007) Attachment Focused Family Therapy. New York och London: W.W. Norton & Company (delar av 280 s).

Lennér Axelsson, B. (2010) Förluster : om sorg och livsomställning. Stockholm: Natur & kultur. (336 s).

Lundsby, M. m.fl. (2010) Familjeterapins grunder : ett interaktionistiskt perspektiv, baserat på system-, process- och kommunikationsteori. Stockholm: Natur & kultur (delar av 428 s).

Wilson, J. (2001) Barnets röst i utredning och behandling. Stockholm: Mareld

Wrangsjö, B. (2010) Leva tillsammans. En bok om parrelationer. Stockholm: Natur och Kultur. E-bok. (302 s)

Tillkommer artiklar ca 100 sidor.

Vetenskapsteori och uppsatsarbete:

Ahn, H. & Wampold, B.E. (2001). Where oh where are the specific ingredients? A meta-analysis of component studies in counseling and psychotherapy. *Journal of Counselling Psychology*, Vol. 48, no. 3:251-257

Kvale, S. & Brinkman, S. (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur (valda delar)

Larsson, S., Lilja, J. & Mannhemier, K. (2005) *Forskningsmetoder i Socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Larsson, S., Lilja, J. & Sjöblom, Y. (red.)(2008) *Narrativa metoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Olsson, H. & Sörensen, S. (2007) *Forskningsprocessen*. Lund: Liber (192s)

Philips, B. & Holmqvist, R. (2008) *Vad är verksamt i psykoterapi?* Stockholm: Liber (valda delar)

Wampold, B. E. (2001). *The great psychotherapy debate. Models, methods and findings*. London: Lawrence Erlbaum Assoc. Pub. (Valda delar)

Tillkommer ytterligare aktuella vetenskapliga artiklar. Meddelas vid kursstart.